

CĂLĂTORIA ACT DE CULTURĂ

Pentru a fi desăvârșită și cu oarece folos, călătoria în spațiu-timp trebuie refăcută în memorie. Numai astfel descoperi “înțelesuri noi, sensuri și semne pe care atunci, la contactul real, nu le-am sesizat ori, pur și simplu, le-am ignorat”. O astfel de întoarcere în memorie a generat o miniodisee cum este eleganta *livre de poche*, **Călătorie în jurul ființei tale**, semnată de Rodica Lăzărescu (Ed. NICO, Târgu Mureș, 2013). Coborârea în memorie parcurge un slalom printre peisaje, istorie și cultură. Cele 42 de marcaje sunt tot atâtea poeme epico-reflexive care se impun prin ceea ce îți spun și prin cum îți spun. De fiecare dată, peregrinul caută acel ceva specific locului prin care acesta s-a întipărit în memorie. Acel ceva este fie monumentalitatea naturii, fie frumusețea monumentului și a opere de artă, semnificația lor spirituală. Care sunt obiectivele ce merită vizitate aflăm citind *Călătorie în jurul ființei tale*.

Secvențele sunt construite pe cele trei momente compoziționale noi de vechi ce sunt: o privire de ansamblu care obligatoriu conține numele locului sau al monumentului, care va da titlul secvenței; urmează notarea impresiilor afective și spirituale care se organizează în jurul elementului emblematic care *spune povestea* obiectivului vizitat; și încheierea cu o frază de sinteză, de multe ori de caracter apodictic. Textul este de o maximă concentrare. Această concentrare stopează tendința lirico-barochistă care ar fi lungit și, implicit, diluat textul. Acest tip de construcție nu produce monotonie deoarece este abil asortată stilistic. Proza descoperă “*spiritul locului*”, găsește amănuntul care personalizează obiectivul. Textul este structurat pe o simbolică întâlnire–confruntare dintre elementele primordiale mitico-filosofice: pământul, cerul (lumina), apa, aerul. La nivelul lexicului și a sintaxei este prezentă opoziția de grade de intensitate diferite: “aici [Avila] s-a născut Sfânta Teresa și tot aici este înmormântat Torquemada, celebru inchiștor.” Din anumite opoziții cresc metafore de o puternică expresivitate: “Munții din jur plâng în cascade interminabile”; “pleoapă de piatră”. În interiorul frazei sunt prezente epitete, comparații, metafore, repetiții enumerative, simetrii, invocații și întrebări retorice. Importantă nu e prezența acestor procedee lexicale, semantice, sintactice, ci rezultatul întâlnirii lor în frază, imaginea vizuală, sonoră rezultată. Iată imaginea *furnicarului* unei metropole: “[...] oameni pe jos, în pas alert ori domol, motorete și scutere, autoturisme și autobuze, tramvaie – într-o devălmășie de nedescris, pe un fundal sonor agresiv (clasoane, motoare turate, râsete, strigăte, vorbe, vorbe ...). Ne strecurăm până la Catedrala Santa Maria Assunta [...]”. În continuare sunt surprinse simultan grandoarea și mizeria orașului ... Neapoli. Un alt exemplu care nu poate fi ocolit: “Acolo unde muntele se prăvale în mare, furios în grandoarea lui, dar supus ... Acolo unde marea se sparge de țărnișă, furioasă la rândul ei, dar neputincioasă ... Acolo unde casele par a învinge gravitația și logica oricărui constructor și se înalță, multicolore, sprijinite una de alta și toate de peretele stâncos ... Acolo unde piatra rodește, îmblinzită de mână, tenacitatea și imaginația omului ... Acolo unde aerul miroase a floare de lămâi și portocal și unde ochiul este încântat de bulgărașii galbeni ori oranj ce atârnă de crengile verzi și înmiresmate, într-un ciudat și neașteptat amestec de fructe și flori ... Acolo unde a merge pe drum înseamnă, invariabil, a urca și a coborî cel mai adesea trepte, pe străduțe nu mai late de doi metri ... Acolo unde, din orice punct ai privi de jos, descoperi, cuibărită între mare și oraș, cupola domului ... Acolo ... cu siguranță te afli pe costiera amalfitană.”

Tehnicile descriptiv-evocatoare fac din elementele naturii, din monumentele istorice, din așezările umane niște zeități făuritoare de povești și martore ale istoriei. Fermecată de măreția naturii, fascinată de monumentele istoriei, fascinată de frumusețile artei scriitoarea face elogiul omului care înfruntă timpul stăpânând stihiiile și făcând istorie.

Autoarea volumului se înscrie într-o tradiție de-o vârstă cu literatura noastră care începe cu Dinicu Golescu. Prin caracteristicile volumului său, *Călătorie în jurul ființei tale*, Rodica Lăzărescu aparține ramurii Nicolae Iorga, peregrin prin toate ținuturile românești și prin Europa.

Mediaș, aprilie, 2013

Ionel POPA